

AMBASSADE DER NEDERLANDEN
LONDEN

5367
Ik weet niet
of Garrandi dit
het verklart

HEREFORD HOUSE
11 PARK STREET, W. 1
MAYFAIR 8806

No. 29.793/2352
G e h e i m .

MIN. v. BUITENLANDSE ZAKEN	
VISUM	3 NOV 1952
NR:	62662
DUUR:	NR: 111347-6730

31 October 1952.

M
zie
Pag 2

Heden had ik een tamelijk uitvoerig gesprek met mijn Indonesische collega Subandrio. In het bijzonder bleek Subandrio geïnteresseerd te zijn in de houding van de Nederlandse ondernemers voor verdere investeringen in Indonesië en voor het Nieuw Guinea probleem. Ik kreeg de indruk, dat Subandrio er van uitging, dat ten gevolge van de dreigende nationalisaties er steeds minder neiging in Nederland begon te ontstaan om zich verder te interesseren in de Indonesische economie. Hij zag derhalve de oplossing voor de moeilijkheden niet in Westerse investeringen, maar in het meer doen samenvloeien van de huishoudingen van Java en Sumatra. Misschien zou daaruit op den duur een emigratie vanuit Java kunnen volgen. Mijnerzijds heb ik er op gewezen, dat reeds vroeger gebleken is, dat emigratie vanuit Java, nog afgezien van de psychologische moeilijkheden, afstuit op de enorme kosten om nieuwe gebieden, waarin niet dadelijk behoorlijke rijstbouw mogelijk is, te openen. Ik onderstreepte, dat primair voor de Indonesische economie altijd geweest is een juiste rijstpolitiek. Eerst wanneer de voedselvoorziening van de bevolking redelijk is verzorgd en deze niet gepaard gaat met exorbitante importen, kan stabiliteit in Indonesië verwacht worden. Ik heb er dan ook de nadruk op gelegd, dat het minder de vrees voor nationalisatie dan wel het instabiele karakter van de Indonesische economie is, welke Nederland er van weerhoudt om nieuwe gelden vanuit Nederland naar Indonesië te transfereren. Wanneer dit in Nederland het geval is, dan ligt het voor de hand, dat andere landen - met name Amerika, dat zoveel minder ervaring op dit gebied heeft - nog minder geneigd zijn tot investeringen.

Subandrio deelde mede, dat naar zijn mening de tegenstellingen tussen Indonesië en Nederland in de loop der jaren wel iets zullen afnemen, maar dat nog steeds in Indonesië de voorkeur gegeven werd aan hulp van Nederlandse zijde. De moeilijkheden voor de nieuwe Regering waren enorm, want het aantal intellectuelen, dat leiding kon geven, was nog veel te beperkt.

- 2 -

Zijner Excellentie
de Minister van
Buitenlandse Zaken,
's-G r a v e n h a g e.

